a zpronevěra jsou »Absichtsdelikte mit greifbarem Verletzungserfolg«, pročež prý způsobilost jeho theorie v příčině jich sotva může býti pochybnou. Co do deliktů verbálních proti cti pak dovolávaje se zvláště § 193 tr. z něm. poukazuje »k obecně uznané beztrestnosti takových cti se dotýkajících útoků, které se dějí ku provedení aneb obhájení práv aneb k ochraně oprávněných zájmů a co do formy a obsahu nevybočují z míry naprosté nezbytnosti,« čímž prý uznává se sociálnost účelu, tedy téhož elementu, který jest základem jeho pojmu adaequatního nebezpečí.

Podle našeho mínění však i po tomto vysvětlení trvají pochybnosti námi vytčené. Co nejprve se týká urážek, budiž připomenuto, že v případech vytčených nejde o prosté »ohrožení«, nýbrž o skutečné porušení. Stanoví se tu totiž meze, až po kteréž ublížení na cti nemá se pokládati za bezprávné (sr. na př. *Liszt*, Lehrb. 8. vyd. § 94, IV. a *Frank*, kommentár, 2. vyd. § 193). Mohli bychom tu tedy ve smyslu Miřičkově mluviti o adaequatním poškození, jež se tu dovoluje vzhledem k sociálnosti účelu, nikoli však o adaequatním nebezpečí. Při jiných deliktech verbálných však nelze ani takové výjimečné případy stanoviti, ponévadž při nich se nevyhledává ani poškození ani ohrožení. Na př. vyzývání k nepřátelství a opovrhování (§§ 65 a 300), vyzývání k nepřátelství (§ 302), všeobecná vyzývání k činům nemravným nebo zapověděným (§ 305). Tu nelze vůbec určiti, k čemu by »normálnost« a »adaequatnost« měly se vztahovati. Co pak se týká krádeže a zpronevěry, nepochybovali jsme nikterak o tom, že to jsou delikty dolosní »s hmatatelným výsledkem porušovacím.« Na povaze tohoto výsledku však právě zakládají se naše pochybnosti. Dotčený výsledek lze asi označiti tak, že držení nějaké věci bylo bezprávně převedeno z majetku jednoho do majetku druhého. Kterak tu lze v činnosti toho, kdo takový výsledek způsobil, vystihnouti moment, až po který by nebezpečí téhož výsledku bylo »normální a adaequatní«, a kdy stalo se »nadnormálním a inadaequatním?« Tyto pochybnosti zůstanou, i kdyby formulování Miřičkovo mělo míti platnost jen de lege ferenda, a kdyby pojem krádeže a zpronevěry byl upraven způsobem jakýmkoli.

Že německá práce Miřičkova vyniká všemi pochvalně vytčenými přednostmi vydání českého, rozumí se samo sebou. Změny a doplňky, jež na n byly předsevzaty, staly se vesměs na její prospěch. Lze ji proto prohlásiti nejen za nové, nýbrž také za zdokonalené vydání práce původní. Rušivé nedopatření vykazuje předmluva, kdež Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění předvádí se německému čtenářstvu pod titulem »Böhmische Kaiser-Franz-Josefs-Akademie für Wissenschaften, Belletristik (!!) und Künste.« *Storch.*

Allgemeine österreichische Gerichtszeitung, ročník 54. (r. 1903) přináší opětně řadu pozoruhodných článků z oboru práva trestního.

Makarevicz (č. 5 a násl.) zabývaje se osnovou nového tiskového zákona vyslovuje se proti přepínání trestní moci státní, jež spatřuje v tom, že veškery přestupky předpisův o kolportáži soudům přikázány býti mají. Také se mu nelíbí, že osnova zřejmě favorisuje kolportáži bezplatnou

Dále doporučuje, aby byla stanovena zvláštní odpovědnost redaktorů tiskopisů periodických dle vzoru § 20 něm. zák. o tisku, jakož i aby předpisy o tiskové nedbalosti rozšířeny byly také na přestupky obsahem tiskopisu spáchané, zvláště vzhledem k tomu, že osnova největší část nynějších tiskových přečinů proti bezpečnosti cti za pouhé přestupky prohlašuje. Zločiny a přečiny, pro kteréž policejní předběžné zabavení dle osnovy nemá míti místa, měly by dle mínění M. přikázány býti soudům nalézacím na místě soudů porotních. Proti stylisaci § 26 od. 2. posl. věty osnovy, jenž týče se vnucené opravy, M. namítá, že dopouští rozsudek odsuzující bez trestu, což se pokládá za nelogické, a navrhuje tudíž, aby znění tohoto předpisu upraveno bylo dle § 19. platného zák. o tisku tím způsobem, že ve případech, o něž jde, obviněný má býti sproštěn, a jen vyslovena povinnost dodatečného přijetí opravy.

Téhož předmětu týká se článek *Amschla* (v čís. 10.), jenž poukazuje ku známým nedostatkům soudnictví porotního, pokud se týče deliktů tiskových, a opakuje (z ročníku 1901) svůj alternativní návrh, buď aby všecky delikty obsahové, ať již se stíhají jako příslušný speciální delikt trestního zákona či vesměs jen jako tiskový delikt sui generis (tedy všecky trestné skutky jako týž delikt tiskový), odkázány byly před soudy okresní, neb (aspoň zločiny a přečiny) před sborové soudy první instance složené ze dvou soudců státních a jednoho soudce laika ze stavu novinářského.

Löffler (v č. 21.) podává poučný obrázek o trestním soudnictví vídeňském, jenž, tuším, ve mnohém směru také na naše poměry se hodí.

Číslo 23. reprodukuje zajímavou přednášku z oboru filosofie trestního práva (»Gesetz und persönliche Kriminalität«), kterou měl v právnické společnosti vídeňské dne 1. března 1903 Dr. Julius *Ofner*. Přednášející odůvodňoval svůj názor, že trest práva positivního je čin násilný, omluvitelný jen jako obranný prostředek společnosti. Zločiny platného práva nejsou dle O. vždy výronem protisociálního smýšlení pachatelova, nýbrž často výslednicí různých poměrů společností samou zaviněných. Na druhé straně může býti antisociální smýšlení osvědčeno nepochybně i takovým činem, který není zločinem ve smyslu práva positivního. Proto nesmí prý věda na zločinech platného práva založiti konstrukci jakéhosi všeobecného zločinného smýšlení, nýbrž musí vždy k celému sociálnímu podkladu skutkovému přihlížeti, ať jde o jednotlivý případ, ať o všeobecnou formuli. Pokud se týče positivného práva, pokládá O. za úkol vědy, aby jako rádkyně působila k tomu, by ony činy násilné (tresty) platného práva se obmezily na míru co nejmenší, a aby dala podnět k jiným opatřením, jež jsou mírnější a účinnější než trest. Za takový prostředek pokládá O. v prvé řadě sociální profylaxi, především sociální výchovu mladistvých.

Ve článku »Trestání urážek na cti dle rak. práva« ukazuje *Suess* (č. 28.) na to, že dle našeho zákona je jediným trestem na urážku vězení, čímž nutná individualisace se stěžuje. Kárá dále u mnohých soudců přestupkových se vyskytující, někdy i samými právními zástupci stran podporovanou přílišnou snahu o dosažení smíru. De lege ferenda pokládá za nutno, utrhačnou t. j. vědomě nepravdivou urážku od ostatních případů odlišiti a zásadně

jen trestem na svobodě stíhati. Na jiné druhy urážek, zejména za takové, jež bona fide neb za hájením oprávněných zájmů spáchány byly, buďtež položeny tresty peněžité, dle okolností mírné tresty na svobodě, domácí vězení neb pouhá důtka. Připuštěno budiž také podmíněné odsouzení, kompensování srážek vzájemných, povolování lhůt ku zaplacení trestů peněžitých, případně i jich odpracování. K výkonu trestů na svobodě pro urážky budiž se postaráno o vhodné místnosti vězeňské. (Že o odstavci 3. § 493 tr. z., jenž zrušen byl výslovně §em 34 zák. o tisku, se mluví jako o normě dosud platné, pokládáme za pouhé nedopatření.)

Dr. Adolf *Gross* (advokát v Krakově) hájí (v čís. 37.) mínění, že summárního řízení stanoveného v § 278 tr ř. na trestné skutky za hlavního přelíčení v soudní síni spáchané na křivou výpověď svědeckou užíti nelze. K názoru tomu přiklonil se, jak známo, v poslední době také soud kassační (č. 2839. sb.) odchýliv se od opáčné judikatury starší. Pokud jde o jiné skutky trestné při hlavním přelíčení spáchané, zastává Gross mínění, že tříčlenný soudní sbor porotní není vůbec povolán, aby vynášel rozsudky summárním způsobem v § 278 tr. ř. naznačeným, a to ani bez výroku porotcův ani za jich spolupůsobení. Na odůvodnění tohoto názoru dovolává se Gross jednak dějin vzniku platného řádu trestního, jednak ustanovení § 13 a 2. odst. § 278 téhož řádu.

Otázkou, jakým způsobem sluší upraviti zaměstnání mladistvých trestancův, aby jim z toho plynul trvalý užitek po propuštění, zabývá se *Marcovich* (v č. 38.), doporučuje k tomu konci, jednak školské vyučování vzhledem ku potřebám trestancův a jich povolání účelně zařízené, jednak náležité vedení jich ku pracím, zejména také hospodářským.

K zajímavé sporné otázce, je-li ku znovudosažení hodnosti doktorské odsouzením pro zločin pozbyté potřebí opětného složení přísných zkoušek, odpovídá prof. *Lammasch* (č. 49.) a prof. *Stooss* (č. 51.) kladně, kdežto prof. *Storch* (č. 51.) přesvědčivými argumenty odůvodňuje zápornou odpověď k této otázce.

Kromě toho obsahuje ročník, o němž řeč, ještě zajímavé příspěvky z péra Alfreda *Amschla* jednak na výklad § 4 zák. z 10. května 1873 č. 108 ř. z., o policejním dohledu (č. 24.), jednak ku sporné otázce přestupků předpisův ohlašovacích dle § 320 *a*)—*d*) tr. z. (č. 25.) a k nauce o útratách trestního řízení, zejména vzhledem k otázce, jaký vliv má smrt obžalovaného na vyřízení opravného prostředku (č. 27.), dále příspěvek Dra Morice *Benedikta* k otázce t. zv. moral insanity (č. 26.), pojednání *Junka* o poměru obecného práva nutné obrany dle § 3 *g*) voj. tr. z. resp. 2 *g*) ob. tr. z. ku zvláštnímu právu nutné obrany v § 12 č. 1. zákona o četnictvu četníkům poskytnutému (č. 41.), pak pozoruhodný článek prof. *Grossa* o dnešním stavu pomocných věd práva trestního (č. 52.), a podrobný posudek o druhém vydání *Lammaschova* Grundriss des Strafrechtes od prof. *Fingra* (č. 8. a násl.) a o druhém vydání I. dílu *Fingrova* Kompendium des österr. Strafrechts od prof. *Lenze* (č. 12.). *M.*